

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

Łódź, 28 stycznia 2022 r.

RŁO.610.1.2022.PM

POSTANOWIENIE Nr 3/610.1.2022

Na podstawie art. 73a ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. z 2021 r. poz. 275)

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów -

postanawia się:

podać do publicznej wiadomości - na stronie internetowej www.uokik.gov.pl - informację o następującej treści:

„Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów informuje, że zachodzi szczególnie uzasadnione podejrzenie, że przedsiębiorca Obligacje Społeczne Prosta Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie, oferujący za pośrednictwem strony internetowej www.obligacje-spoleczne.pl możliwość nabycia produktu określanego na ww. stronie internetowej jako „obligacje społeczne” lub możliwość zawarcia „Umowy Obligacji Społecznych” stosuje praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów, które mogą spowodować znaczne straty lub niekorzystne skutki finansowe dla szerokiego kręgu konsumentów.

Z informacji zgromadzonych przez Prezesa UOKiK w toku postępowania RŁO.610.1.2022 wynika, że istnieje szczególnie uzasadnione podejrzenie, że ww. przedsiębiorca stosuje praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów, o których mowa w art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 3 ww. ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów polegające na:

- 1) informowaniu konsumentów, za pośrednictwem strony internetowej www.obligacje-spoleczne.pl, o możliwości nabycia produktu określanego na ww. stronie internetowej jako „obligacje społeczne”, z wykorzystaniem w opisie tego produktu również takich określeń jak „obligacja”, „seria”, „emisja”, „emitent”, w sytuacji, gdy przedmiotem oferty spółki Obligacje Społeczne Prosta Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie jest umowa pożyczki, w której konsument występuje jako pożyczkodawca, co może wprowadzać konsumentów w błąd co do rodzaju i cech oferowanego produktu i stanowić tym samym nieuczciwą praktykę rynkową, o której mowa w art. 5 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 oraz ust. 3 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz.U. z 2017 r. poz. 2070 ze zm.);
- 2) prezentowaniu, za pośrednictwem stron internetowych www.obligacje-spoleczne.pl oraz www.facebook.com/ObligacjeSpoleczne produktu określanego na stronie internetowej www.obligacje-spoleczne.pl jako „obligacje społeczne” lub „Umowa Obligacji Społecznych”, w sposób mogący wprowadzać konsumentów w błąd co do

cech tego produktu, poprzez wyeksponowanie jedynie korzyści związanych z zawarciem umowy ze spółką Obligacje Społeczne Prosta Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie, z pominięciem informacji o ryzyku, z jakim może wiązać się zawarcie tej umowy, co może stanowić nieuczciwą praktykę rynkową, o której mowa w art. 5 ust. 1, ust. 2 pkt 3, ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz.U. z 2017 r. poz. 2070 ze zm.).

Istnieje uzasadnione podejrzenie, że działania te zagrażają interesom ekonomicznym szerokiego grona konsumentów, którzy spodziewając się osiągnięcia zysków zdecydują się na nabycie ww. produktu lub zawarcie umowy z Obligacje Społeczne Prosta Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie.”

UZASADNIENIE

Postanowieniem nr 1/610.1.2022 z dnia 19 stycznia 2022 r., Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej: Prezes UOKiK) wszczął postępowanie w sprawie podejrzenia stosowania przez Obligacje Społeczne Prosta Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie (dalej również jako: „Obligacje Społeczne P.S.A.” „Spółka” lub „Przedsiębiorca”), praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, polegających na:

- 1) informowaniu konsumentów, za pośrednictwem strony internetowej www.obligacje-spoleczne.pl, o możliwości nabycia produktu określanego na ww. stronie internetowej jako „obligacje społeczne”, z wykorzystaniem w opisie tego produktu również takich określeń jak „obligacja”, „seria”, „emisja”, „emitent”, w sytuacji, gdy przedmiotem oferty spółki Obligacje Społeczne Prosta Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie jest umowa pożyczki, w której konsument występuje jako pożyczkodawca, co może wprowadzać konsumentów w błąd co do rodzaju i cech oferowanego produktu i stanowić tym samym nieuczciwą praktykę rynkową, o której mowa w art. 5 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 oraz ust. 3 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz.U. z 2017 r. poz. 2070 ze zm.), a w konsekwencji praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów;
- 2) prezentowaniu, za pośrednictwem stron internetowych www.obligacje-spoleczne.pl oraz www.facebook.com/ObligacjeSpoleczne produktu określanego na stronie internetowej www.obligacje-spoleczne.pl jako „obligacje społeczne” lub „Umowa Obligacji Społecznych”, w sposób mogący wprowadzać konsumentów w błąd co do cech tego produktu, poprzez wyeksponowanie jedynie korzyści związanych z zawarciem umowy ze spółką Obligacje Społeczne Prosta Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie, z pominięciem informacji o ryzyku, z jakim może wiązać się zawarcie tej umowy, co może stanowić nieuczciwą praktykę rynkową, o której mowa w art. 5 ust. 1, ust. 2 pkt 3, ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz.U. z 2017 r. poz. 2070 ze zm.), a w konsekwencji praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Szczególnie uzasadnione podejrzenie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

Zebrany przez Prezesa UOKiK materiał dowodowy wskazuje, iż istnieje szczególnie uzasadnione podejrzenie, że Przedsiębiorca stosuje praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów, które mogą spowodować niekorzystne skutki oraz znaczne straty finansowe dla szerokiego kręgu konsumentów, o czym mowa w dalszej części uzasadnienia.

W tych okolicznościach Prezes UOKiK uznaje, za zasadne podanie informacji o powyższym do publicznej wiadomości. Zgodnie z art. 73a ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (dalej: okik), jeżeli z informacji zgromadzonych w toku postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów wynika, że istnieje szczególnie uzasadnione podejrzenie, że przedsiębiorca dopuszcza się praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, która może spowodować znaczne straty lub niekorzystne skutki dla szerokiego kręgu konsumentów, Prezes Urzędu podaje do publicznej wiadomości, w tym na stronie internetowej Urzędu, zgromadzone w toku postępowania informacje o tym zachowaniu i jego prawdopodobnych skutkach. Rozstrzygnięcie w przedmiocie podania do publicznej wiadomości ww. informacji, następuje w drodze postanowienia. Na postanowienie to stronie służy zażalenie.

Wykładnia powołanego przepisu prowadzi do wniosku, że kumulatywne spełnienie dwóch ustanowionych w nim przesłanek (tj. szczególnie uzasadnione podejrzenie Prezesa UOKiK co do naruszenia określonych przepisów z zakresu ochrony konsumentów oraz możliwość spowodowania znacznych strat lub niekorzystnych skutków dla szerokiego kręgu konsumentów) aktualizuje obowiązek podania przez Prezesa UOKiK do publicznej wiadomości zgromadzonych w toku postępowania informacji o zachowaniu przedsiębiorcy oraz jego prawdopodobnych skutkach. Nie budzi wątpliwości, że przewidziana przez ustawodawcę konstrukcja ostrzeżenia publicznego ma charakter prewencyjny z perspektywy ochrony interesów konsumentów. Posiadanie przez konsumentów informacji o możliwości naruszenia przez przedsiębiorcę przepisów prawa z zakresu ochrony konsumentów oraz możliwości spowodowania znacznej straty lub niekorzystnych dla nich skutków ma zapewnić ochronę przy podejmowaniu decyzji gospodarczych.

Szczególnie uzasadnione podejrzenie bezprawności zachowania Spółki

Ustalenia oraz dowody zgromadzone w postępowaniu pozwoliły na uznanie, że działania Przedsiębiorcy - w zakresie sprecyzowanym w zarzutach - mogą stanowić praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 3 ustawy okik. Zgodnie z tymi przepisami, zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się zaś godzące w nie sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami zachowanie przedsiębiorcy. Praktyki takie polegają w szczególności na stosowaniu nieuczciwych praktyk rynkowych, o których mowa w przepisach ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz.U. z 2017r. poz. 2070; dalej: „upnpr”). Zgodnie z art. 4 ust. 1 upnpr za nieuczciwą praktykę rynkową należy uznać taką, która jest sprzeczna z dobrymi obyczajami i w istotny sposób zniekształca lub może zniekształcić zachowanie rynkowe przeciętnego konsumenta przed zawarciem umowy dotyczącej produktu, w trakcie jej zawierania lub po jej zawarciu. Art. 4 ust. 2 zd. 1 upnpr wskazuje zaś, że nieuczciwą praktyką rynkową jest w szczególności praktyka rynkowa

wprowadzającą w błąd oraz agresywna praktyka rynkową, a także stosowanie sprzecznego z prawem kodeksu dobrych praktyk.

Praktyka wprowadzenia w błąd konsumenta została doprecyzowana w art. 5 ust.1 upnpr, który stanowi, iż praktykę rynkową uznaje się za działanie wprowadzające w błąd, jeżeli działanie to w jakikolwiek sposób powoduje lub może powodować podjęcie przez przeciętnego konsumenta decyzji dotyczącej umowy, której inaczej by nie podjął. Zgodnie z art. 5 ust. 2 pkt 1 wprowadzające w błąd działanie może w szczególności polegać na rozpowszechnianiu nieprawdziwych informacji. Jak stanowi art. 5 ust. 2 pkt 3 wprowadzającym w błąd działaniem może być w szczególności działanie związane z wprowadzeniem produktu na rynek, które może wprowadzać w błąd w zakresie produktów lub ich opakowań, znaków towarowych, nazw handlowych lub innych oznaczeń indywidualizujących przedsiębiorcę lub jego produkty, w szczególności reklama porównawcza w rozumieniu art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz.U. 2020 poz. 1913).

W odniesieniu do postawionych w postępowaniu zarzutów, należy stwierdzić:

Ad. 1

Ze zgromadzonych dotychczas w toku postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów informacji wynika, iż Spółka informuje konsumentów, za pośrednictwem strony internetowej www.obligacje-spoleczne.pl, o możliwości nabycia produktu określanego na ww. stronie internetowej jako „obligacje społeczne” lub o możliwości zawarcia „Umowy Obligacji Społecznych”, z wykorzystaniem w opisie tego produktu również takich określeń jak „obligacja”, „seria”, „emisja”, „emitent”, w sytuacji, w której konsument jako pożyczkodawca zawiera z Obligacje Społeczne P.S.A. umowę pożyczki.

Dokonując oceny treści prezentowanych na stronie internetowej www.obligacje-spoleczne.pl, zastrzeżenia Prezesa UOKiK budzi reklamowanie przez Spółkę oferowanego produktu jako obligacji, podczas gdy zgodnie z dokumentami otrzymanymi przez Urząd konsumentom proponowane jest zawieranie umowy pożyczki.

Jak wspomniano wyżej, w toku postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów ustalono, że Spółka używa lub używała na stronie internetowej www.obligacje-spoleczne.pl określeń takich jak „obligacja”, „seria”, „emisja” oraz „emitent” poprzez umieszczenie w treści ww. strony komunikatów takich jak:

- *„Emisja obligacji społecznych pozwala na finansowanie przedsięwzięć prospołecznych oraz proekologicznych przy jednoczesnym ograniczonym wykorzystywaniu środków publicznych lub komercyjnych”¹;*
- *„Oprocentowanie jest stałe przez cały okres życia obligacji”²;*

¹ www.obligacje-spoleczne.pl/obligacje-12-miesieczne [dostęp 08.11.2021 r.]

² www.obligacje-spoleczne.pl/obligacje-12-miesieczne [dostęp 08.11.2021 r.]

- „Zakup których obligacji Cię interesuje?”³;
- „Nabywca obligacji lub pełnomocnik może dokonywać wszelkich operacji związanych z obligacjami, w dowolnie wybranym oddziale Obligacji Społecznych, niezależnie od miejsca oraz formy zakupu”⁴;
- „Strona Umowy Obligacji Premiowych lub Pełnomocnik może dokonywać wszelkich operacji związanych z umową”⁵,
- „Oprocentowanie jest stałe przez cały okres trwania Umowy Obligacji Premiowych. Stałe oprocentowanie sprawia, że strona umowy już w momencie wyboru oferty zna wysokość odsetek, jakie otrzyma. Poza gwarantowanym zyskiem, każda transakcja jest zabezpieczona”⁶,
- „Administratorem Państwa danych osobowych jest Krajowy Fundusz Gwarancyjny Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie będąca właścicielem Emitenta Obligacji Społecznych”⁷.

W ten sposób Spółka stwarza pozór oferowania inwestycji profesjonalnej, ustrukturyzowanej oraz uregulowanej przepisami prawa dotyczącymi emisji papierów dłużnych lub papierów wartościowych, a tym samym podlegającej kontroli. Organizowanego przez Spółkę przedsięwzięcia nie można jednak uznać za tego typu inwestycję. Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1129 w sprawie prospektu, który ma być publikowany w związku z ofertą publiczną papierów wartościowych lub dopuszczeniem ich do obrotu na rynku regulowanym oraz uchylecia Dyrektywy 2003/71/WE, z dnia 14 czerwca 2017 r. (Dz. Urz. UE. L Nr 168, str. 12) „emitent” oznacza podmiot prawny, który emituje lub zamierza emitować papiery wartościowe (art. 2 lit. h rozporządzenia)⁸. W związku z tym instytucję emitenta należy wiązać z procesem emisji, która oznacza wprowadzenie papierów wartościowych do obiegu na rynku kapitałowym w celu ich odsprzedaży. Jak wskazano wcześniej, stosowane przez Spółkę określenie oferowanego produktu jako „obligacje społeczne”, nie odpowiada rzeczywistości, gdyż Spółka oferuje (jak sama przyznała) „zwykłe umowy pożyczki”. Spółka oferując produkt określany mianem „obligacji społecznych” nie jest „emitentem” w rozumieniu ww. Rozporządzenia. Używanie tego typu terminów może być zatem uznane za wprowadzanie konsumentów w błąd, w celu wywarcia na nich wrażenia, że przedsięwzięcie ma charakter odmienny niż wskazuje na to stan faktyczny. Użycie haseł i określeń porównujących inwestycję w „obligacje społeczne” do inwestycji w instrumenty finansowe takie jak obligacje, może stanowić istotny czynnik mający wpływ na zainteresowanie konsumenta ww. ofertą i przekazanie swoich danych kontaktowych, co może ostatecznie doprowadzić do podjęcia przez niego decyzji o zawarciu „Umowy Obligacji Społecznych”.

³ www.obligacje-spoleczne.pl/zakup [dostęp 08.11.2021 r.]

⁴ www.obligacje-spoleczne.pl/obligacje-12-miesieczne [dostęp 08.11.2021 r.]

⁵ <https://obligacje-spoleczne.pl/obligacje-premiowe/> [dostęp 28.01.2022 r.]

⁶ <https://obligacje-spoleczne.pl/obligacje-premiowe/> [dostęp 28.01.2022 r.]

⁷ www.obligacje-spoleczne.pl/oferta [dostęp 08.11.2021 r.]

⁸ Por. art. 3 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi: „Ilekoć w ustawie jest mowa o emitencie - rozumie się przez to emitenta w rozumieniu art. 2 lit. h rozporządzenia 2017/1129” (Dz.U. 2021 poz. 328).

Ponadto, postępowanie Spółki, która w swojej aktywności w sferze publicznej posługuje się terminem „obligacje” dla nazwania swoich produktów, następuje w sytuacji, w której nie są spełniane wymogi prawne przewidziane dla oferowania tych instrumentów finansowych, między innymi co do dokumentów emisyjnych. Warto zwrócić uwagę, że w przypadku oferowania „obligacji” będących w rzeczywistości pożyczkami, nie dochodzi do sporządzenia i zatwierdzenia warunków emisji obligacji, w tym ujawnienia celu emisji obligacji, a zatem celu gromadzenia środków pieniężnych od konsumentów.

Poprzez wykorzystywanie przez Spółkę komunikatów, które mogą sugerować porównanie produktu określanego jako „obligacje społeczne” lub „Umowa Obligacji Społecznych” do instrumentu finansowego w postaci obligacji, konsument nie ma świadomości, że oferta Spółki stanowi w rzeczywistości ofertę zawarcia umowy pożyczki, w której konsument jest pożyczkodawcą. Konsument dowiaduje się o tym fakcie dopiero po wykazaniu zainteresowania ofertą, przekazaniu swoich danych osobowych i kontakcie ze strony przedstawiciela Spółki. Tym samym, w ocenie Prezesa UOKiK, gdyby konsument w momencie zapoznania się z ofertą Spółki posiadał świadomość, że ww. oferta polega na udzieleniu przez konsumenta pożyczki na rzecz Spółki, nie wykazałby nią zainteresowania.

Podsumowując, zdaniem Prezesa UOKiK analizowana praktyka Spółki, polegająca na informowaniu konsumentów, za pośrednictwem strony internetowej www.obligacje-spoleczne.pl, o możliwości nabycia produktu określanego jako „obligacje społeczne”, z wykorzystaniem w opisie tego produktu również takich określeń jak „obligacja”, „seria”, „emisja”, „emitent”, w sytuacji, gdy przedmiotem oferty Spółki jest umowa pożyczki, w której konsument występuje jako pożyczkodawca, może wprowadzać konsumentów w błąd co do rodzaju i cech oferowanego produktu.

W ocenie Prezesa UOKiK okoliczności faktyczne sprawy wskazują, że zachodzi szczególnie uzasadnione podejrzenie, iż analizowana praktyka Spółki spełnia przesłanki nieuczciwej praktyki rynkowej, o której mowa w art. 5 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 oraz ust. 3 pkt 1 i 2 upnpr.

Ad. 2

Odnosząc się do drugiego z zarzutów Prezes UOKiK wskazuje, że zebrane w toku postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów dokumenty i informacje wskazują, że Spółka prezentuje za pośrednictwem stron internetowych www.obligacje-spoleczne.pl oraz www.facebook.com/ObligacjeSpoleczne produkt określany na stronie internetowej www.obligacje-spoleczne.pl jako „obligacje społeczne” lub „Umowa Obligacji Społecznych”, w sposób, który może wprowadzać konsumentów w błąd co do cech tego produktu, poprzez wyeksponowanie jedynie korzyści związanych z zawarciem umowy ze spółką Obligacje Społeczne P.S.A. z pominięciem informacji o ryzyku, z jakim może wiązać się zawarcie tej umowy.

W treściach umieszczonych na stronie internetowej www.obligacje-spoleczne.pl kierowanych do konsumentów spółka Obligacje Społeczne P.S.A. stosuje komunikaty takie jak:

- „*Stale oprocentowanie sprawia, że kupujący obligacje premiowe już w momencie zakupu zna wysokość odsetek, jakie otrzyma po dwunastu miesiącach oszczędzania*”⁹;
- „*Poza gwarantowanym zyskiem, każda obligacja jest zabezpieczona*”¹⁰;
- „*Stale oprocentowanie sprawia, że strona umowy już w momencie wyboru oferty zna wysokość odsetek, jakie otrzyma. Poza gwarantowanym zyskiem, każda transakcja jest zabezpieczona*”¹¹

W ocenie Prezesa UOKiK, publikowane przez Spółkę komunikaty kierowane do konsumentów na temat gwarancji zysku i zabezpieczenia przekazanych środków należy utożsamiać z deklaracją o minimalnym poziomie ryzyka poniesienia straty. Spółka w komunikatach skierowanych do konsumentów posługuje się bowiem określeniami „gwarancja” i „zabezpieczenie”. Wskazać należy, że zgodnie z definicją zawartą w Słowniku Języka Polskiego PWN, gwarancję stanowi „poręczenie, że coś nastąpi albo że jest prawdziwe”.¹² W związku ze specyfiką organizowanego przez Spółkę przedsięwzięcia nie można jednak w tym przypadku mieć pewności zwrotu kapitału początkowego, a tym bardziej pewności przyniesienia inwestorowi zysku. Przyjęty przez Spółkę model finansowania całego przedsięwzięcia zakłada bowiem, że do dnia określonego w umowie, Spółka jest jedynym dysponentem środków pieniężnych przekazanych mu przez inwestora i sama decyduje o tym, na co te środki przeznaczyć. Takie rozwiązanie zakłada zatem całkowitą autonomiczność Przedsiębiorcy w dysponowaniu przekazanymi mu środkami. Tym samym - w ocenie Prezesa UOKiK - zapewnienia o zabezpieczeniu środków zaangażowanych w „inwestycję”, przy jednoczesnym pominięciu informacji o ryzyku związanym z nią związanym, mogą zostać uznane za wprowadzające w błąd konsumenta.

W ocenie Prezesa UOKiK, Spółka wskazując na „gwarancję” spłaty zobowiązania oraz zysku uwidacznia jedynie korzyści związane z zawarciem umowy ze Spółką, pomijając informacje o ryzyku. W komunikatach umieszczonych na stronie internetowej www.obligacje-spoleczne.pl Spółka informuje m.in.: „*Oprocentowanie jest stale przez cały okres życia obligacji [od 6% do 12% w stosunku rocznym - dop. UOKiK]. Poza gwarantowanym zyskiem, każda obligacja jest zabezpieczona*”.

Tymczasem „gwarancja” wynikająca z zobowiązania umownego Spółki (do zwrotu wpłaconych przez konsumentów środków) oraz z przewidzianych mechanizmów zabezpieczenia nie daje pewności odzyskania wpłaconego kapitału wraz z odsetkami. Spółka oferuje stopy zwrotu na poziomie od 6% do 12% w skali roku, co należy uznać w dotychczasowych warunkach makroekonomicznych za bardzo wysokie stopy zwrotu. Inwestycji o takich stopach zwrotu towarzyszy więc stosownie wysokie ryzyko, o czym Spółka w żaden sposób nie wspomina.

Podkreślanie wyłącznie spodziewanych z inwestycji korzyści, przy braku informacji o towarzyszącym jej istotnym ryzyku może wywołać u przeciętnego konsumenta przeświadczenie o pewności zwrotu zaangażowanych środków i stanowić tym samym czynnik

⁹ www.obligacje-spoleczne.pl/obligacje-12-miesieczne [dostęp 08.11.2021 r.]

¹⁰ www.obligacje-spoleczne.pl/obligacje-12-miesieczne [dostęp 08.11.2021 r.]

¹¹ <https://obligacje-spoleczne.pl/gwarancja-18-miesieczna/> [dostęp 20.01.2022 r.]

¹² www.sjp.pwn.pl/sjp/gwarancja;2559771.html

o silnym wpływie na podjęcie decyzji o nabyciu produktu. Bazując na treści strony internetowej, konsument może wierzyć w to, że - niezależnie od okoliczności - osiągnie zysk w wysokości deklarowanej na etapie przedkontraktowym. Nie wskazując na ryzyko związane z ofertą, Spółka daje konsumentom niesłuszne podstawy do przyjęcia, że środki pieniężne zainwestowane w oferowany produkt są w pełni zabezpieczone. W efekcie, oferta wysokiego zysku w połączeniu ze sposobem prezentowania produktu jako instrumentu finansowego w postaci obligacji, co z samego założenia wzbudza u konsumenta poczucie bezpieczeństwa inwestycji, jak również z brakiem informacji o ryzyku może mieć wpływ na zainteresowanie konsumenta ww. ofertą, a w konsekwencji podjęcie przez niego czynności (np. przekazania swoich danych kontaktowych), które finalnie mogą doprowadzić do zawarcia umowy ze Spółką.

Należy również wspomnieć, iż Spółka na stronie internetowej informuje, że *Obligacje można kupić* (lub *Umowę Obligacji Społecznych/Premiowych można zawrzeć*) m. in. „we współpracujących ze Spółką Kancelariach Notarialnych¹³”. Zgodnie z art. 1 § 1 notariusz jest uprawniony do dokonywania czynności notarialnych. Ponadto zgodnie z art. 2 § 1 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. Prawo o notariacie (Dz.U. 2020 poz. 1192 ze zm.) notariusz w zakresie swoich uprawnień działa jako osoba zaufania publicznego, korzystając z ochrony przysługującej funkcjonariuszom publicznym. Z tego względu przedstawianie oferty, ze wskazaniem, iż jednym z możliwych kanałów nabycia produktu określanego jako „obligacje społeczne” lub zawarcia „Umowy Obligacji Społecznych” jest Kancelaria Notarialna może kształtować przeświadczenie konsumenta, że inwestycja jest profesjonalna i bezpieczna.

Co więcej, zgodnie z ustaleniami Prezesa UOKiK, udzielana przez konsumenta pożyczka inwestycyjna na rzecz przedsiębiorcy nie jest w żaden sposób zabezpieczona w momencie zawierania „Umowy Obligacji Społecznych”, a docelowym jej zabezpieczeniem ma być zastaw rejestrowy na pojeździe należącym do podmiotu trzeciego.

W efekcie, zabezpieczenie pożyczki na rzecz konsumenta jest zależne od współdziałania podmiotu trzeciego, który nie jest stroną umowy pomiędzy konsumentem a Przedsiębiorcą, a tym samym nie jest zobowiązany do świadczenia w stosunku do konsumenta, a w szczególności do zawarcia z nim umowy zastawu. Oznacza, to iż konsument nie ma prawnej możliwości domagania się ustanowienia zabezpieczenia na swoją rzecz, a pożyczkobiorca będący dłużnikiem konsumenta może uchylić się od odpowiedzialności za brak ustanowienia zabezpieczenia przez ten podmiot. Dodatkowo, sam przedmiot zabezpieczenia wskazany w „Umowie Obligacji Społecznych”, stanowiący 1/3 udziału we współwłasności w ruchomości budzi wątpliwości, co do jego wartości oraz możliwości uzyskania z niego jakiegokolwiek zaspokojenia w przyszłości, w razie konieczności przymusowego dochodzenia roszczeń w postępowaniu egzekucyjnym. Konsument nie ma bowiem wpływu na wybór nabywanego pojazdu mającego być przedmiotem zabezpieczenia, nie ma również możliwości weryfikacji wartości pojazdu, jego stanu technicznego ani sposobu użytkowania.

Podsumowując, konsument ma prawo do otrzymania pełnych, rzetelnych, niewprowadzających go w błąd informacji o cechach oferowanych produktów. W szczególności ma prawo do otrzymania informacji o wszelkich ryzykach jakie wiążą się z inwestowaniem swoich środków finansowych lub mienia w przedmiotowy produkt.

¹³ www.obligacje-spoleczne.pl/obligacje-12-miesieczne [dostęp 08.11.2021 r.]

Informacje na temat korzyści, ale również zagrożeń oraz kosztów powinny być podawane w sposób pełny, nie zdominowany przez jeden z rodzajów informacji. W wyniku przekazanych konsumentom pozytywnych informacji co do produktu, przy pominięciu informacji o związanych z nim ryzykach, konsumenci - nawet będąc ostrożnymi i uważnymi oraz przy dochowaniu należytej staranności - mogą podjąć decyzje o kontakcie, przekazaniu swoich danych, a finalnie również o zawarciu umowy. W efekcie powyższego wyrażą zgodę na podpisanie umowy, której by nie podjęli, gdyby przedsiębiorca przekazał im wszystkie informacje niezbędne do podjęcia decyzji.

W ocenie Prezesa Urzędu okoliczności faktyczne sprawy wskazują, że zachodzi szczególnie uzasadnione podejrzenie, iż analizowana praktyka Spółki spełnia przesłanki nieuczciwej praktyki rynkowej, o której mowa w art. 5 ust. 1, ust. 2 pkt 3, ust. 3 pkt 2 upnpr.

Szczególnie uzasadnione podejrzenie naruszenia zbiorowych interesów konsumentów oraz interesu publicznego

W ocenie Prezesa UOKiK w niniejszej sprawie zachodzi szczególnie uzasadnione podejrzenie, iż opisane zachowania Przedsiębiorcy godzą w zbiorowe interesy konsumentów. Zarzucanymi praktykami może być objęta nieograniczona liczba konsumentów, których nie sposób zindywidualizować. Z tego względu interes konsumentów, naruszony w wyniku działań podejmowanych przez Przedsiębiorcę, nie stanowi sumy indywidualnych interesów poszczególnych klientów, lecz ma charakter zbiorowy. Interes konsumentów należy rozumieć jako interes prawny (a nie faktyczny), a więc uznany przez ustawodawcę jako zasługujący na ochronę i zabezpieczenie. Pojęcie to obejmuje swym zakresem prawo konsumentów do uczestniczenia w przejrzystych i niezakłóconych przez przedsiębiorcę warunkach rynkowych, zapewniających konsumentom możliwość dokonywania transakcji przy całkowitym zrozumieniu, jaki jest ich rzeczywisty sens ekonomiczny i prawny na etapie przedkontraktowym i w czasie wykonywania umowy. Efektem naruszenia interesu prawnego może być naruszenie również stricte ekonomicznych interesów konsumentów (o wymiarze majątkowym). Godzenie w zbiorowe interesy konsumentów może polegać zarówno na ich naruszeniu, jak i na zagrożeniu ich naruszenia. Nie jest zatem konieczne ustalenie, że którykolwiek z konsumentów został rzeczywiście poszkodowany wskutek stosowanej przez przedsiębiorcę praktyki.

Przez zbiorowy interes należy rozumieć interes dotyczący ogółu (zbiorowości), którego naruszenie ma miejsce, gdy skutkami działań bądź zaniechań przedsiębiorcy dotknięty jest pewien krąg uczestników rynku - konsumentów. Zachowanie przedsiębiorcy godzące w zbiorowe interesy konsumentów jest w stanie wywołać niekorzystne następstwa w odniesieniu do każdego z konsumentów - nie zaś jedynie określonego konsumenta - i zagraża ono, przynajmniej potencjalnie, interesom każdego z członków zbiorowości konsumentów. Zaistnienie przesłanki naruszenia zbiorowego interesu konsumenta nie jest przy tym bezpośrednio uzależnione od liczby konsumentów, których interesy zostały naruszone wskutek działań przedsiębiorcy.

Ciężar i rodzaj naruszeń oraz szeroki krąg podmiotów mogących zostać objętych zasięgiem działania bezprawnych zachowań Przedsiębiorcy, wskazują na szczególnie uzasadnione podejrzenie zagrożenia interesu publicznego. Skutkami działań Spółki dotknięty jest nieokreślony krąg podmiotów, co w odniesieniu do zarzucanych Spółce praktyk oznacza konsumentów, którzy zawarli lub mogą zawrzeć umowę z Obligacje Społeczne P.S.A.

Potencjalnie zatem każdy z konsumentów mógłby być objęty zachowaniem rynkowym Spółki kwestionowanym przez Prezesa Urzędu w niniejszym postępowaniu.

Ryzyko spowodowania znacznych strat lub niekorzystnych skutków dla szerokiego kręgu konsumentów

Opisane powyżej zachowania Przedsiębiorcy mogą tym spowodować znaczne straty lub niekorzystne skutki dla szerokiego kręgu konsumentów. Konsekwencje działań Spółki mają przy tym przede wszystkim wymiar finansowy. Zaangażowanie środków przez konsumentów w oferowane przedsięwzięcie może prowadzić do negatywnych skutków finansowych, w szczególności utraty zainwestowanego kapitału. W ramach swojej działalności Spółka oferuje inwestorom cztery rodzaje produktu o nazwie „obligacje społeczne” lub „Umowy Obligacji Społecznych”. W przypadku umów zawieranych na okres 6, 12 lub 18 miesięcy, kwota pożyczki wynosi 10 000 zł. W przypadku produktu określanego jako „Obligacje Premiowe”, umowa zawierana jest na indywidualnie ustalony okres, a kwota pożyczki udzielonej przez pożyczkodawcę wynosi 100 000 zł. W odniesieniu do tych kwot, zawarcie umowy pomiędzy konsumentem a Obligacje Społeczne P.S.A., w przypadku urzeczywistnienia się omawianego ryzyka związanego z oferowanym przez Spółkę produktem, o którym konsumenci nie są należycie informowani, może doprowadzić do utraty zainwestowanego kapitału, a tym samym znacznej straty finansowej po stronie konsumentów, którzy zawarli lub mogą zawrzeć umowę ze Spółką.

Według deklaracji samej Spółki, prowadzi ona swoją działalność na terenie całego kraju - za pośrednictwem Internetu, w stacjonarnych oddziałach oraz poprzez współpracujące kancelarie notarialne - a ofertę kieruje do bliżej niezdefiniowanego odbiorcy, w tym konsumentów. Skutkami działań Spółki dotknięty jest więc nieokreślony krąg podmiotów, co w odniesieniu do zarzucanych Spółce praktyk oznacza konsumentów, którzy zawarli lub mogą zawrzeć umowę z Obligacje Społeczne P.S.A. Ponadto interes konsumentów nie jest chroniony przez stosowane przez Przedsiębiorcę zabezpieczenia, a sposób skonstruowania umów o pożyczkę udzielanych przez konsumentów prowadzi w pierwszej kolejności do zabezpieczenia interesów Spółki. Co więcej, zabezpieczenie udzielanej przez konsumenta pożyczki zależne jest od współdziałania podmiotu trzeciego. Jak wspomniano wyżej oznacza to, iż konsument nie ma prawnej możliwości domagania się ustanowienia zabezpieczenia, a pożyczkobiorca, czyli Obligacje Społeczne P.S.A., może uchylić się od odpowiedzialności za brak ustanowienia zabezpieczenia przez wspomniany powyżej podmiot trzeci. Należy zaznaczyć, iż Spółka wciąż prowadzi działalność w kwestionowanym zakresie, a tym samym konsumenci w dalszym ciągu narażeni są na poniesienie znacznych strat lub niekorzystnych skutków w wyniku działalności Spółki.

Podsumowując, konsumenci działając pod wpływem nieuczciwych praktyk mogą przekazywać Spółce środki nieświadomi faktu, iż mogą ich nie odzyskać. Mogą być również nieświadomi tego, że tylko oni ponoszą ryzyko opisywanego wyżej przedsięwzięcia.

Mając na uwadze powyższe orzeczono jak w sentencji.

Stosownie do treści art. 73a ust. 2 zd. 2 i art. 81 ust. 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w zw. z art. 479²⁸ § 1 pkt 2 i art. 479³² ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. 2021r. poz. 1805 ze zm.) - od niniejszego postanowienia przysługuje zażalenie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony

Konkurencji i Konsumentów, w terminie tygodnia od dnia jego doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury w Łodzi (ul. Traugutta 25, 90-113 Łódź).

Otrzymuje:

1. OBLIGACJE SPOŁECZNE PROSTA SPÓŁKA AKCYJNA

Aleje Jerozolimskie 65/79,

00-697 Warszawa

